

Лектор курсу
Контактна інформація
лектора (e-mail)
Сторінка курсу в eLearn

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ

«Порівняльна типологія німецької і української мов»

Ступінь вищої освіти - Магістр

Спеціальність 035 Філологія

Спеціалізація 035.043 Філологія. Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька

Освітня програма «Німецька мова та друга іноземна мова»

Рік навчання 1, семестр 2

Форма навчання денна, заочна

Кількість кредитів ЄКТС 4

Мова викладання німецька

канд. пед. наук, доц. Арт'юмцев Олександр Вікторович

artiomtsev@nubip.edu.ua

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Метою дисципліни є ознайомлення студентів з типологічними особливостями німецької та української мов, комплексне компаративне вивчення граматичних будов порівнюваних мов, встановлення спільних рис та відмінностей у системах граматичних категорій різних частин мови, системах синтаксичних одиниць.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Порівняльна типологія німецької і української мов» є: закласти теоретичну та практичну основу порівняльної типології німецької та української мов через порівняння граматичного категоріального апарату обох мов; сформувані у студентів розуміння характеру міжмовних граматичних зв'язків; розкрити основні граматичні трансформації при здійсненні перекладу за відсутності граматичних еквівалентів у порівнюваних мовах; навчити студентів вільного оперування граматичними структурами як в писемному, так і в усному мовленні та вживання граматичних форм на рівні автоматизму у перекладацькому процесі

Набуття компетентностей:

Інтегральна компетентність (ІК).

ІК. Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми в галузі лінгвістики і перекладу в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 7. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 13. Здатність проведення досліджень на належному рівні

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

СК 1. Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.

СК 2. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.

СК 3. Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії мови, що вивчається.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

ПРН 3. Організовувати процес свого навчання й самоосвіти.

ПРН 16. Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.

ПРН 17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.

ПРН 19. Мати навички участі в наукових та/або прикладних дослідженнях у галузі філології.

СТРУКТУРА КУРСУ

Тема	Години (лекції/лабораторні, практичні, семінарські)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
9 семестр				
Змістовий модуль І. Граматична будова німецької та української мов. Порівняльно-типологічна характеристика іменника, займенника і прикметника у порівнюваних мовах.				
Тема 1. Предмет і завдання курсу. Визначення граматичної будови мови. Головні відмінності у граматичних будовах німецької та української мов. Теоретична і практична граматики. Морфологія і синтаксис, їх взаємозв'язок. Предмет порівняльної типології для перекладацької практики.	2/4	Thema-die wichtigsten Unterschieden in grammatischen Strukturen der deutschen und ukrainischen Sprache Praktische Umsetzung der spezifischen theoretischen Kenntnisse der vergleichenden Grammatik	Виконання завдань до практичного заняття №1	5
Тема 2 Основні граматичні (морфологічні) поняття. Граматичне значення, граматична форма, граматична опозиція. Граматична категорія. Невідповідність граматичних категорій у різних мовах, зокрема в німецькій та українській мовах. Частини мови, їх склад в німецькій та українській мовах. У типологічному плані	2/4	Grammatische Konzepten in den beiden Sprachen Praktische Umsetzung der spezifischen theoretischen Kenntnisse der vergleichenden Grammatik	Виконання завдань до практичного заняття №2	10
Тема 3 Порівняльна характеристика іменника в німецькій та українській мовах. Іменник як частина мови. Загальна порівняльна характеристика граматичних категорій іменника в німецькій та українській мовах. Порівняльна характеристика категорії числа. Порівняльна характеристика категорій відмінка. Порівняльна характеристика категорії роду. Категорія означеності/неозначеності в німецькій мові та засоби її відтворення в рідній мові.	2/4	Thema- die allgemeine Charakteristik des Substantivs und des Adjektivs in beiden Sprachen Praktische Umsetzung der spezifischen theoretischen Kenntnisse der vergleichenden Grammatik	Виконання завдань до практичного заняття №3	10
Змістовий модуль 2. Порівняльно-типологічна характеристика дієслова в німецькій та українській мовах. Синтаксис.				

<p>Тема 1. Порівняльна характеристика граматичних категорій дієслова в німецькій та українській мовах. Дієслово як частина мови. Категорія особи. Категорія числа. Категорія часу. Категорія виду. Категорія часової віднесеності та засоби її відтворення в українській мові. Категорія стану. Категорія способу.</p>	2/4	Thema- die semantisch-strukturellen Klassen der Verben in beiden Sprachen Praktische Umsetzung der spezifischen theoretischen Kenntnisse der vergleichenden Grammatik	Виконання завдань до практичного заняття №5	10
<p>Тема 2. Типи синтаксичного зв'язку слів і засоби вираження синтаксичних відносин в німецькій та українській мовах. Типи синтаксичного зв'язку слів - сурядний, підрядний, предикативний. Засоби вираження синтаксичних відносин (форма слова, порядок слів, інтонація, службові слова).</p>	2/4	Thema-Syntax (Satzreihe) in beiden Sprachen Praktische Umsetzung der spezifischen theoretischen Kenntnisse der vergleichenden Grammatik	Виконання завдань до практичного заняття №6	5
<p>Тема 3. Порівняльна характеристика простого речення в німецькій та українській мовах. Односкладні речення в німецькій та українській мовах. Види підмета, особливості засобів вираження підмета в німецькій мові. Односкладні речення в німецькій та українській мовах. Зіставна характеристика присудка в порівнюваних мовах. Особливості узгодження присудка з підметом у числі. Види додатка в німецькій та українській мовах. Порівняльна характеристика означення в німецькій та українській мовах. Структурні і функціональні особливості обставини в німецькій мові</p>	2/4	Thema- Syntax (Satzgefüge) in beiden Sprachen Praktische Umsetzung der spezifischen theoretischen Kenntnisse der vergleichenden Grammatik	Виконання завдань до практичного заняття №7	5
<p>Тема 4. Порівняльна характеристика складного речення в німецькій та українській мовах. Зіставлення складносурядних речень німецької та української мов. Зіставлення різних типів підрядних речень в німецькій та українській мовах. Деякі особливі випадки структурних розходжень між складними реченнями.</p>	2/4	Thema-Syntax (Satzgefüge) in beiden Sprachen Praktische Umsetzung der spezifischen theoretischen Kenntnisse der vergleichenden Grammatik	Виконання завдань до практичного заняття №8	5
Модульна контрольна робота №2	2		Виконання тестової контрольної роботи	5
За семестр				70
Залік				2
Всього за семестр				100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності:	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Курсові роботи, реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ СТУДЕНТІВ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Hentschel E. (2023). Deutsch typologisch. Eine Einführung. J.B. Metzler Stuttgart. 246 S.
2. Амеліна С.М. (2021). Порівняльна граматики німецької та української мов. навч.-метод. посібник. Київ: Sprint print.
3. Амеліна С. М. (2019). Інфінітивні конструкції у сучасній німецькій мові. К.: Центр навчальної літератури.
4. Порівняльна граматики німецької та української мов
<https://www.youtube.com/watch?v=scUYYdrcXVI>
5. <https://www.duden.de/>
6. <https://wunderdeutsch.com/uk/grammatik-null-u/>
7. <https://languagetool.org/uk/spellchecking-german>